

Na co je zakázáno se ptát. Jozef Banáš o Ukrajině

parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Na-co-je-zakazano-se-ptat-Jozef-Banas-o-Ukrajine-711874

22.8.2022 4:44 dop. | Rozhovor

Jozef Banáš, úspěšný slovenský spisovatel a někdejší diplomat, se diví, že se nikdo neptá, jak konflikt na Ukrajině vlastně vznikl. „Byl jsem před dvěma měsíci na hranici ve Vyšném Nemeckém a na východním Slovensku, kde Ukrajinci houfně vybírali eura z bankomatů a vozili je se ziskem domů. Obrátili se několikrát denně, což vesele zvyšovalo statistiky uprchlíků. Pomoc starým, ženám, dětem je namístě, ale pomáhat zbabělým chlapům a spekulantům považuji za scestné,“ sdělil ParlamentnímListům.cz.

Foto: Hans Štembera
Popisek: Jozef Banáš

reklama

Půl roku už trvá válka na Ukrajině. Tedy v zemi, s níž má Slovensko téměř stokilometrovou společnou hranici. Jak se tahle skutečnost do života u vás promítá?

Tenhle dotaz by se hodil spíše pro politologa. Já jsem spisovatel, který, podobně jako jiní občané, sleduje dění do té míry, abych věděl, v jakém světě žiji, ale informacím nepodléhám. Zejména v případech konfliktů jako je ten na Ukrajině. Vždy v případě konfliktů obě strany snad ve větší míře než zbraněmi bojují propagandou.

Život a nálady na Slovensku daleko více ovlivňuje naše politická „elita“. Ve státním znaku máme dvojitý kříž – symbol dublovaného utrpení, který nesou naši občané na svých ramenou. Jednou z částí kříže je mezinárodní situace, která vyvolává strach z epidemií, válek, zvyšování cen, nedostatku energie, Rusů, Číňanů, Marťanů. Druhou částí kříže je naše politická „elita“ řízená jednou osobou – Matovičem. Nikdy bych nepomyslel, že v demokracii je možné, aby státu dominovala skupina 50 lidí bez jakýchkoli stranických struktur, vedených neřízenou střelou, přičemž neexistuje žádný ústavní mechanismus, jak tohoto člověka odstavit od vládní moci.

Tragické události na Ukrajině samozřejmě ovlivňují náš život. Je to tragédie, že se mezi sebou vraždí dva velké slovanské národy v zástupné válce USA proti Rusku.

Čím to, že to ani náznakem nevypadá, že by jejich vzájemné zabíjení mělo skončit?

Problém je, že mezi zeměmi NATO – a tedy ani v České republice, ani ve Slovenské republice – není zájem tento problém řešit. Mám na to jednoduchý důkaz. Politici členských zemí NATO se usvědčují sami: je zakázáno ptát se na to, jak tento konflikt vznikl.

Je logické, že každý konflikt – ať už je mezi manžely, sousedy či státy – lze řešit jen tak, že zkusíme, jak vznikl. Když vám dám facku, tak mi ji asi vrátíte, ale vzápětí se budete ptát, proč jsem vám ji dal. Pokud naše média a politici označují každého, kdo tuto otázku položí, za dezoláta, rusofila či dokonce nepřítele Ukrajiny, dokazují, že nemají na řešení konfliktu zájem a že jejich jedinou snahou je ho prodlužovat.

Tím, že sousedíte s Ukrajinou, byste mohli mít informace tak říkajíc z první ruky. Liší se nějak od toho, co nám servíruje mainstream, ať už v Česku nebo na Slovensku?

Nemáme informace ani z první, ani z druhé ruky – máme jen propagandu z jedné či z druhé strany. Já díky jazykovým znalostem čerpám informace i z indických, čínských, arabských, švýcarských i rakouských médií, a tak mám o skutečné situaci lepší přehled. V zásadě však vycházím z premisy, že na Ukrajině bojují nejen zbraně, ale stejnou měrou i média.

Ale když se ptáte na mainstream na Slovensku, tak ten se v důsledku dlouhodobé manipulace dostal do těžké defenzivy. Ačkoli má nominálně absolutní převahu ve srovnání s alternativou, sleduje ho jen 26 % lidí, s klesajícím trendem. Ale pozor, neplést si sledovanost s důvěryhodností. Nakonec i vznik alternativy je důsledek manipulace mainstreamu. Mainstream od majdanu v roce 2014 a následného referenda na Krymu informuje o Rusku a o Putinovi obłudně jednostranně, a proto se dostal do situace chlapíka, který stále křičel, že hoří, vždy mu přiběhli na pomoc, ale nikdy nehořelo. Když pak hořelo skutečně, nikdo mu na pomoc nepřiběhl. Může si za to sám.

Je pro vás průběh válečného konfliktu něčím překvapivý?

Na válce na Ukrajině mi je divné, že zemi přepadla cizí mocnost a Ukrajinci, zejména ti z východních částí, místo toho, aby se jako správní vlastenci postavili do posledního muže na odpor, houfně ze země utíkají, v lepším případě vyčkávají v užhorodských kavárnách. Paradoxně nejvíc utíkají do Ruska. V lesoparku nedaleko mého domu jsem nedávno viděl na dvacet mladých Ukrajinců zpívat a grilovat, mezi nimi polovina mladých mužů. Proč nebojují?

Byl jsem před dvěma měsíci na hranici ve Vyšném Nemeckém a na východním Slovensku, kde Ukrajinci houfně vybírali eura z bankomatů a vozili je se ziskem domů. Obrátili se několikrát denně,

což vesele zvyšovalo statistiky uprchlíků. Pomoc starým, ženám, dětem je namístě, ale pomáhat zbabělým chlapům a spekulantům považují za scestné.

Mnozí západní politici včetně českých si sypou popel na hlavu za to, že svůj vztah k Ruské federaci nepřehodnotili už v roce 2014, když připojila Krym. Vy jste na tomto poloostrově před třemi lety byl a rozporoval jste tvrzení, že by šlo o anexi. Přesto, lze si představit, že by tehdejší tvrdší reakce Západu mohla odradit Rusko od letošního únorového vpádu na ukrajinské území?

K cestě na Krym v roce 2019 mě v podstatě vyprovokovala naše média. Uvažoval jsem logicky – všechna média jsou protiruská, ale o tom, jak občané Krymu trpí pod ruskou okupační botou, v nich nebylo ani zmínky. To mi nějak nesesedělo. Pokud by byla pravda, že obyvatelé Krymu trpí, tak nás o tom naše i světová mainstreamová média od rána do večera informují. Ale nic takového se nedělo. Tak jsem se tam se svým českým kamarádem vydal sám a po osmi dnech doslova toulání se zákoutími Krymu jsem zjistil, že je to přesně naopak. To říkám na základě této mé krátké zkušenosti.

Netvrdím, že musím mít pravdu, ale faktem je, že v našich protiruských médiích nejsou žádné informace o utrpení obyvatel Krymu, což tvrzení o anexi vážně zpochybňuje. Podle mezinárodního práva anexe značí připojení území nebo jeho části k jinému státu násilným způsobem proti vůli jeho obyvatel. Na Krymu to očividně není proti vůli jeho obyvatel.

Strašné je, že od této lži, kdy se špatně zapnul první knoflík na svetru, se odvíjejí další a další, až to dospělo do války. Vyzývám tedy naše hrdinské novináře – majitele pravdy – jeďte na Krym a informujte nás, jak to tam opravdu je! O své cestě jsem napsal reportáž a všechna mainstreamová média ji odmítla... A tvrdší reakce Západu na připojení Krymu k Rusku nebyla z prostého důvodu – dobře vědí, jaká je pravda.

Válka na Ukrajině výrazně ovlivnila nárůst cen energií. Ale paradoxně od těch samých lidí, kteří volají po odstříhnutí od ruského plynu, slyšíme obviňování Ruska z toho, že během zimy prý zastaví dodávky zemního plynu do Evropy. Tak chceme a potřebujeme ruský plyn, nebo ne? Poradíme si bez něj?

Tragédie současné mezinárodní situace se odvíjí od jasného faktu – USA dochází dech, anglosaská civilizace postavená na staletém rabování světa vyčerpala možnosti svého rozvoje na úkor jiných zemí, které nabírají sebevědomí a odmítají anglosaskou dominanci. Lídři takzvané západní civilizace jsou země, které v historii nejvíce rabovaly. USA, Velká Británie, Francie, Belgie, Nizozemsko, Portugalsko, Španělsko, Německo, Itálie. K nim se připojili vazalové z bývalého Východu, kteří byli pro Anglosasy vždy jen *slaves* – otroci.

Proti nim jako lídr „protizápadní aliance“ stojí Rusko, které se také se svým okolím nemazlilo a má bohatou imperiální historii. Rozdíl mezi USA a Ruskem je však v tom, že ne Rusko ohrožuje USA, ale naopak. Tvrdit, že Spojené státy – které mají 750 vojenských základen v 80 zemích světa (k tomu Velká Británie 125) a desetkrát větší vojenský rozpočet než Rusko – že jsou mírumilovná země, je scestné. Rusko má tři základny mimo své území. Dovedete si představit reakci USA, kdyby Rusko začalo v Mexiku s protiamerickými aktivitami? Neobhajují Rusko, jen konstatují fakta.

K problémům s energiemi – je neskutečné a nepochopitelné, když premiéři Fiala či Heger jedním dechem volají po protiruských sankcích – ale zároveň hned druhým dechem Rusům nadávají, že snižují dodávky energií. Ti zmínění lidé dočista ztratili rozum. A to už nemluvím o úřednících v Bruselu. Ukazuje to na klíčový problém Evropské unie – když v Bruselu sedí *céčkoví* politici, kterých se doma chtěli zbavit, a v členských zemích jsou u moci *béčkoví*, protože *áčkoví* lidé s odbornými a morálními zásadami do politiky nejdou.

Platí Bařova slova – neexistují krize hospodářské, jsou jen krize morální.

Může dramatické zdrařování energií, potravin a dalšího zboží denní potřeby způsobit občanské nepokoje a případné politické zvraty? Jsou k něčemu takovému některé země EU náchylné?

Občanské nepokoje jsou na pořadu dne, pokud se situace s energiemi bude vyvíjet tak, jak je prognózováno. Co se stane, když bude extrémně drahý plyn či elektřina? Na Slovensku v těchto dnech začíná proces zavírání hliníkářny Slovalco. Po 70 letech končí v důsledku neschopnosti vlády špičková továrna. Myslíte, že lidé, kteří se ocitnou na dlažbě, budou vládě tleskat? Stejně to bude v rámci Evropské unie.

Ve složitých situacích vždy platilo – zachraň se, kdo můžeš. Pokud nastane katastrofický scénář, rád bych viděl Němce, Francouze či Italy, jak budou solidární s malými „poskoky z Východu“. Viděli jsme to už v případě roušek, když si Němci bez okolků nechali celou dodávku určenou pro Slovensko. Čili státy se budou chovat racionálně, budou myslet na sebe, nikdo nebude spoléhat na bruselskou solidaritu, bruselští úředníci zdrhnou z lodě první. Neschopné a oportunistické vlády budou padat jako domečky z karet. Obávám se, že Evropská unie se změní na *evropskou mumii*.

Česká vláda pod vedením Petra Fialy, stejně jako ta slovenská v čele s Eduardem Hegerem, působí dojmem, že jim ani tak nejde o to, co si myslí občané jejich zemí, ale o to, co si myslí v Bruselu, v Berlíně nebo ve Washingtonu. Je

ale namíste jim tu servilitu vůči mocným tohoto světa vyčítat, s ohledem na význam a velikost našich zemí? Měli by vůbec šanci prosadit se ti politici, pro které by byl na prvním místě zájem vlastní země, a ne ochota za každou cenu vyhovět tomu, co si přeje Brusel? Něco jako Česko First nebo Slovensko First, na způsob America First?

Když může existovat Hungary First, proč by nemohlo existovat Czechia First nebo Slovakia First? Na to by však v čele Česka i Slovenska museli být politici, kteří „mají koule“, jsou sebevědomí a zkušení. Fiala i Heger jsou prototypy nezkušených političků, záměrně nemluvím o politicích, kteří se na mezinárodní scéně chovají servilně. I pro nás Slováky bylo nepříjemné sledovat, jak pana Fialu v Bruselu peskoval jako malého kluka belgický europoslanec Verhofstadt, a premiér suverénní země ani nepípl.

Působil jsem v mezinárodních strukturách a vím z vlastní zkušenosti, že servilních lidí si v Bruselu, v Berlíně ani ve Washingtonu neváží. Sice je poklepou po rameni, neboť jejich podlézání potřebují, ale vážit si budou spíše toho, kdo prokazuje sebevědomí. Orbán jim leze na nervy, ale nepochybně si ho váží víc než vašeho či našeho premiéra.

Vy se netajíte obdivem k Milanu Rastislavu Štefánikovi, o němž jste napsal knihu s názvem Prebijem sa! Při vzpomínce na spoluzakladatele Československa a v návaznosti na předchozí otázku mě napadá, zda je vůbec v této době v našich zemích místo pro politiky Štefánikova formátu. Kde je vzít? Vidíte někoho takového?

Štefánika stvořila doba. On chtěl být přece astronomem, ale po vypuknutí války si uvědomil, kde je jeho místo, a s Masarykem, Benešem a dalšími se dali do práce na rozbití monarchie a založení republiky. Kdyby nebyla válka, možná bychom o něm nikdy neslyšeli.

Dnes nevidím politické lídry, které by naše národy s nadšením následovaly. My, co jsme žili v socialismu, si pamatujeme, jak jsme se styděli za naše geriatrické vůdce, když už sotva chodili, pletli si jména a slova. A dnes takový člověk vede nejmocnější zemi na světě. Kam se dostaly Spojené státy, když je v jejich čele očividně retardovaný stařec? Momentálně se mi jako optimální národní lídr jeví indický premiér Narendra Modi.

Nepochybuji však, že pokud se situace v Česku či na Slovensku, ale i jinde, zdramatizuje, vygenerují se noví lídři. Riziko spočívá v tom, že to mohou být lidé s diktátorskými sklony a s jednoduchými řešeními.

S velkým zaujetím píšete o velikánech naší historie, ať už to byli politici jako zmíněný Štefánik či Dubček, ale i o geniálním podnikateli Tomáši Baťovi. Vašemu motivačnímu románu „Jsem Baťa, dokážu to!“ o jednom z nejvýznamnějších československých podnikatelů se v České republice mimořádně daří. Jak úspěšný je na Slovensku?

Ta kniha se na Slovensku stala fenoménem. Přesně jedenáct měsíců se drží mezi padesátkou nejprodávanějších knih, bylo již přidáno několik dotisků, prodalo se přes třicet tisíc kusů. Jsme v kontaktu se světovou centrálou Bata Shoe Company v Lausanne a pracujeme na tom, aby kniha vyšla v angličtině ve všech zemích, kde je firma Baťa zastoupena. V těchto dnech byl dokončen překlad, což je skvělá zpráva. Tomáš Baťa zakladatel je nesmírně inspirativní nejen pro podnikatele, ale pro každého člověka, který chce žít smysluplný život.

Z uvedeného kontextu se vymyká vaše nejnovější kniha Karneval krys. Co o ní můžete prozradit?

Karneval krys je politický thriller ze současnosti, postavený do velké míry na skutečném příběhu rebela, který se dostal do sporu s každým mocným – jak v totalitě, tak i nyní. Je to drsná kniha, mluví o krysách v politice, které se sice navenek hádají, ale urputně se drží koryta. Volby v demokracii jsou ideálním nástrojem k tomu, aby jedna banda zlodějů vyměnila legitimním způsobem druhou bandu zlodějů. Chci věřit ve výjimky z pravidla, že politika je stroj, do

kterého můžete vejít jako slušný člověk, ale nakonec vás změní na prase, abyste z něj vypadli jako klobása. Knihu věnuji budoucím, kteří to za nás všechno zaplatí.

Dostávat se do střetů s mocnými je aktuální hrozbou v Česku, kde se přetřásá bezprecedentní a minulý režim připomínající výrok šéfa Bezpečnostní informační služby Michala Koudelky, že znevažování předsedy Senátu a předsedkyně Poslanecké sněmovny má prý „tendenci nahlodávat důvěru společnosti ve stát“. Na webu Úřady vlády se předtím v rámci iniciativy „Braňme Ukrajinu, braňme Česko“ objevila výzva k nahlašování dezinformačních či jinak nevhodných textů s dodatkem, že to není práskačství. Krátce po začátku války na Ukrajině bylo zablokováno fungování některých nepohodlných webů. Jak to ve srovnání s výše uvedeným vypadá se svobodou projevu na Slovensku?

Svoboda projevu u nás je v podobně ubohém stavu jako v Česku a prakticky ve všech zemích západního světa. Každý, kdo má jiný názor, než je oficiální, je označován za konspirátora, dezoláta, kontroverzního, dezinformátora. Vlastenec je podle majitelů pravdy fašista. Prostě místo termínu „jiný názor“ se již běžně používá termín „dezinformace“.

Cenzura funguje stejně jako za totality, jen s tím rozdílem, že za totality nikdo netvrdil, že je svoboda slova. Každý novinář a spisovatel věděl, kam až může zajít. Dnes se všichni tváří, že je svoboda slova, ale zeptejte se politických komentátorů mainstreamu, zda jim dovolí zveřejnit jiný názor než povolený. Je to čistá prostituce a kouzelné je, že někteří jsou na ni ještě pyšní. Lidí štve přetvářka, která tu funguje. Tváříme se, že máme svobodu – a přitom je zde cenzura jako vyšitá. Přátelé na Západě mi říkají, že se teprve nyní učí tomu, v čem jsme my byli čtyřicet let trénovaní – ve čtení mezi řádky a shánění alternativních informací.

Výzvu státu k udávání považuji za nehoráznost. Mám s předvoláváním k výslechům na StB osobní zkušenost – pracoval jsem v diplomacii, vždy jsem k nim šel se scvrklým žaludkem, chtěli po mně informace o novinářích a diplomatech ze Západu, s nimiž jsem se stýkal. Nikdy v životě jsem nikoho neudal, nakonec nebylo co, protože se mi nesvěřovali. Dodnes se s těmito novináři setkávám, dokonce jsme přátelé a váží si mě právě proto, že jsem v nelehkých časech obstál. Německý novinář Peter Pragal mi v Berlíně uvedl knihu.

Vyzývat a dokonce chválit udavače považuji za morální dno. Pokud to dělají oficiální české státní orgány, tak je to s politiky národa Husa a Masaryka velmi špatné. Věřím, že lidé mají více cti a rozumu a že takové chrapounské výzvy ignorují.

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

123 - 4175230287/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Redakci PL můžete podpořit i zakoupením předplatného. Předplatitelům nezobrazujeme reklamy.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

reklama

Článek obsahuje štítky

Baťa , EU , Fiala , Rusko , Slovensko , Ukrajina , válka , Štefánik , Banáš

Ukrajina (válka na Ukrajině)

Zprávy z bojiště jsou v reálném čase těžko ověřitelné, ať již pocházejí z jakékoliv strany konfliktu. Obě válčící strany z pochopitelných důvodů mohou vypouštět zcela, nebo částečně nepravdivé (zavádějící) informace.

Stručné informace týkající se tohoto konfliktu aktualizované ČTK několikrát do hodiny naleznete **na této stránce**. Redakční obsah PL pojednávající o tomto konfliktu **naleznete na této stránce**.

autor: **Jiří Hroník**

Mgr. Martin Kupka byl položen dotaz

zdůvodnění proč nelze vystoupit z burzy.

pane Kupko, všichni vládní představitelé žvaní o nemožnosti vystoupení z lipské burzy ale nikdo nevysvětlil, proč to " nejde ". Zvládnete to vysvětlit Vy ?

Odpověď na tento dotaz zajímá celkem čtenářů: 78

Další články z rubriky

4:44 Na co je zakázáno se ptát. Jozef Banáš o Ukrajině

Jozef Banáš, úspěšný slovenský spisovatel a někdejší diplomat, se diví, že se nikdo neptá, jak konfl...